

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ НИКОЛИЋ – КРСТИЋ против СРБИЈЕ

(представка број 54195/07)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

14. октобар 2014. године

Ова пресуда ће постати правоснажна у околностима утврђеним чланом 44. став 2. Конвенције. Она може бити предмет редаторских измена.

У предмету Николић - Крстић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању већа у саставу:

Josep Casadevall, *Председник,*

Alvina Gyulumyan,

Ján Šikuta,

Dragoljub Popović,

Luis López Guerra,

Johannes Silvis,

Iulia Antoanella Motoc, *судије,*

и Mari Elena Tsirli, *заменик секретара Одељења,*

После већања на затвореној седници одржаној 23. септембра 2014. године,

изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 54195/07) против Републике Србије коју је Суду према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“) поднела српска држављанка, госпођа Оливера Николић – Крстић (у даљем тексту: „подносиатељка представке“), 4. децембра 2007. године.

2. Подносиатељку представке је заступао господин Д. Видосављевић, адвокат из Лесковца. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) заступао је њен заступник, господин С. Царић.

3. Председник Другог одељења је 29. јуна 2010. Године одлучио да Владу обавести о представи.

4. Суд је 1. фебруара 2014. Године променио састав одељења (Правило 25 став 1). Стога је овај предмет додељен Трећем одељењу у новом саставу (Правило 52 став 1).

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Подносиатељка представке рођена је 1957. године и живи у Лесковцу.

6. Општински суд у Лесковцу (у даљем тексту: „Општински суд“) је 5. септембра 1994. године наложио филијали ЈИК Банке у Лесковцу (у даљем тексту: „дужник“), банци са већинским друштвеним капиталом, да подносиоци представке врати на посао и да јој исплати неисплаћену плату и доприносе на основу рада за период након њеног незаконитог отпуштања с посла. Та пресуда је постала правноснажна 1. септембра 1995. године.

7. Подносиоци представке је неодређеног дана поднела предлог за извршење горе наведене пресуде. Општински суд је 17. октобра 1995. године донео решење о извршењу.

8. Подносиоци представке је 19. децембра 1995. године враћена на посао. Како је дужник, међутим, одбио да исплати преостали дуг према пресуди, подносиоци представке је неодређеног дана поднела нови предлог за извршење.

9. Општински суд је 18. новембра 1997. године, на основу анализе финансијског вештака, наложио извршење преносом средстава са банкарског рачуна дужника у укупном износу од 72.076,55 југословенских динара (ДИН) на име неисплаћених плата и свих доприноса из радног односа, за период од 1. маја 1992. године до 31. децембра 1995. године, заједно са законском каматом и ДИН 550 за судске трошкове.

10. Подносиоци представке је 29. септембра 1999. Године затражила од суда да промени средство извршења пошто се испоставило да на дужниковом рачуну нема средстава. Општински суд је 1. октобра 1999. године наложио извршење јавном продајом одређене покретне имовине дужника.

11. Подносиоци представке је 26. јула 2000. године добила залог на одређеној покретној имовини која је заплена од дужника (два возила и нека техничка опрема).

12. Привредни суд у Београду (у даљем тексту: „Привредни суд“) је истог дана покренуо поступак ликвидације против дужника.

13. Извршни поступак је обустављен 8. маја 2001. године с обзиром на поступак ликвидације у току. Подносиоци представке је 22. маја 2001. године пријавила своја потраживања ликвидационом већу.

14. Подносиоци представке је неколико пута после тога поднела захтеве суду да се извршни поступак настави и да се закаже јавна продаја заплена имовине, тврдећи да се њена вредност смањује како време пролази да она мора да сноси трошкове одржавања. Она је 15. јануара 2002. поднела исти предлог ликвидационом управнику.

15. Општински суд је одржао два рочишта у вези са предлозима подносиоци представке, 10. децембра 2003. године и 30. октобра 2005. године, али изгледа да одлука није донета.

16. Привредни суд је у међувремену 11. марта 2004. године именован Агенцију за депозите за ликвидационог управника.

Привредни суд је 7. априла 2005. године прекинуо ликвидациони поступак и отворио стечајни поступак против дужника.

17. Привредни суд је 18. новембра 2005. године одбацио потраживања подносиољке представке од дужника (став 13. у горњем тексту) и наложио јој да покрене нови круг парничног поступка. Виши привредни суд у Београду је 16. маја 2007. Године (у даљем тексту: „Виши привредни суд“) потврдио ту одлуку.

18. Подносиољка представке није покренула нови круг парничног поступка како је упућена.

19. Изгледа да је стечајни поступак још у току и да је дужник још са већинским друштвеним капиталом.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

20. Релевантно домаће право изнето је у пресуди Суда *P. Качанор и друге подносиољке представке против Србије*, број 2269/06 тим редом, 15. јануар 2008. године.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1 УЗ КОНВЕНЦИЈУ

21. Подносиољка представке притуживала се због неизвршења одлуке Општинског суда од 5. септембра 1994. године. Суд је овај предмет разматрао према члану 6. Конвенције и члану 1. Протокола број 1.

Члан 6, у релевантном делу прописује:

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ..., има право направичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.“

Члан 1. Протокола број 1 уз Конвенцију гласи како следи:

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на праводржаве да примењује законе које сматра потребним да бирегулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

А. Допуштеност

1. Правило шест месеци

22. Влада је изнела да је представка поднета ван рока од шест месеци пошто је правноснажна одлука о потраживању подносиоце представке против дужника у стечајном поступку одлука Привредног суда од 18. новембра 2005. године (став 17. у горњем тексту). Подносиоца представке је добила јасно упутство да покрене нови круг парничног поступка, а она се уместо тога жалила Вишем привредном суду. Влада је изнела да је у околностима конкретног предмета, подносиоца представке требало да буде свесна да ће жалба бити неделотворна.

23. Подносиоца представке је оспорила ове аргументе.

24. Суд примећује да се овај предмет односи на неизвршење правноснажне домаће пресуде у корист подносиоце представке. Пресуда је постала правноснажна 1. септембра 1995. године и остала неизвршена до данас. У време подношења ове представке, нису постојала делотворна домаћа правна средства за ову притужбу у Туженој држави (видети *Винчић и други против Србије*, бр. 44698/06 тим редом, став 51, 1. децембар 2009. године). Суд закључује, према томе, да наводна повреда у овом предмету представља трајну ситуацију и због тога одбацује примедбу Владе.

2. Компатибилност ratione personae

25. Влада је тврдила да држава не може бити одговорна за дужника у овом предмету, који је био посебно правно лице ван контроле државе.

26. Суд је у сличним предметима против Србије већ утврдио да је држава одговорна за дугове друштвених предузећа (видети, на пример, *Р. Качапор и друге подносиоце представке*, цитирана у горњем тексту, ст. 97-98, и *Рашковић и Милуновић против Србије*, бр. 1789/07 и 28058/07, став 71, 31. мај 2011. године) и банака (видети *Алишић и други против Босне и Херцеговине, Хрватске, Србије, Словеније и Бивше Југословенске Републике Македоније* [ВВ], број 60642/08, ст. 115-117, 16. јул 2014. године) пошто су они под пажљивом контролом Владине агенције. Суд не види ниједан разлог да одступи од те судске праксе у овом предмету. Према томе, ова тврдња мора се одбацити.

3. Исцрпеност домаћих правних средстава

27. Влада је даље тврдила да подносиоца представке није исцрпела сва делотворна домаћа правна средства. Она посебно није тражила да се заплена имовина која припада дужнику прода.

Штавише, она није покренула нови круг парничног поступка у складу са упутством Привредног суда.

28. Подносиатељка представке је оспорила ове аргументе.

29. Суд примећује да подносиатељка представке има пресуду донету у њену корист која је била правноснажна и извршна и за чије су извршење биле одговорне власти, укључујући, ако је неопходно, и предузимање мера као што је стечајни поступак (видети *Khachatryan против Јерменије*, број 31761/04, став 60, 1. децембар 2009. године). У начелу, када подносилац представке, као што је ова подносиатељка представке, добије правноснажну пресуду против правног лица под контролом државе, од њега се само тражи да поднесе предлог за извршење те пресуде надлежном суду или, у случају ликвидационог или стечајног поступка против дужника, да пријави своје потраживање управи дужника (видети *Р. Качапор и друге подносиатељке представке*, цитирана у горњем тексту). С обзиром да је ова подносиатељка представке то урадила, примедба Владе мора се одбацити.

4. Закључак

30. Суд сматра да представка није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције и не налази ниједан други основ да је прогласи недопуштеном. Она се према томе мора прогласити допуштеном.

Б. Основаност

31. Влада је тврдила да је подносиатељка представке допринела дужини неизвршења зато што није употребила доступне процесне кораке да прода заплењену имовинуу стечајном поступку. Влада је даље изнела да је правноснажна пресуда у овом случају престала да буде извршна са отварањем стечајног поступка.

32. Суд примећује да је домаћа пресуда која се разматра у овом предмету остала неизвршена више од десет година (период пре него што је Тужена држава ратификовала Конвенцију 3. марта 2004. године, што је ван надлежности Суда *ratione temporis*, није узет у обзир).

33. Суд је већ утврдио да је држава одговорна за пропуст да изврши правноснажне домаће пресуде донете против правних лица под контролом државе против којих се воде стечајни поступци (видети *Р. Качапор и друге подносиатељке представке*, цитирана у горњем тексту, ст.115-116; *Адамовић против Србије*, број 41703/06, ст. 40-41, 2. октобар 2012. године; и *Алишић и други*, цитирана у горњем тексту, ст. 115-117). Он не налази ниједан разлог да одступи од ове судске праксе у овом предмету. Влада је пропустила да покаже да се одговорност за

закашњење у овом предмету може приписати подносиољки представке.

Према томе, дошло је до повреде члана 6. Конвенцијеи члана 1. Протокола број уз Конвенцију.

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

34. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, аунурашње право Високе стране уговорнице у питању омогућавасамо делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружитиправично задовољење оштећеној странци.“

A. Штета и трошкови

35. Подносиољка представке је на име материјалне штете тражила исплату преосталог дуга према пресуди и додатних 11.250 евра (ЕУР) за трошкове одржавања које је имала у вези с заплеењом имовином. Она је даље тражила 3.600 евра на име нематеријалне штете и приближно 940 евра за трошкове настале пред Судом.

36. Влада је ова потраживања сматрала неоправданим и претераним.

37. С обзиром на повреде утврђене у овом предмету и на сопствену судску праксу (видети *Р. Качанор и друге подносиољке представке*, цитирана у горњем тексту, ст. 123-126, и *Црнишанин и други против Србије*, бр. 35835/05тим редом, став 139, 13. јануар 2009. године), Суд сматра да се захтев подносиољке представке за накнаду материјалне штете у вези с исплатом преосталог дуга према пресуди мора прихватити. Влада ће, према томе, исплатити подносиољки представке преостали дуг из правоснажне пресуде од 5. септембра 1994. године, умањен за све износе који су можда већ исплаћени на основу наведене пресуде. У вези са захтевом подносиољке представке за исплату трошкова одржавања заплеењене имовине, Суд примећује да она није показала да је претрпела било какву материјалну штету с тим у вези. Он према томе одбацује овај захтев.

38. Штавише, с обзиром на своју судску праксу (видети *Стошић против Србије*, број 64931/10, ст.66-68, 1. октобар 2013. године), Суд сматра да је оправдано и правично да подносиољки представке досуди 2.500 евра, који износ треба да покрије сву нематеријалну штету као и трошкове.

B. Затезна камата

39. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД,ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* представку допуштеном;
2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. Конвенције;
3. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију;
4. *Утврђује*
  - (а) да Тужена држава треба да исплати подносиоци представке, из сопствених средстава и у року од три месеца од датума када пресуда постане правоснажна у складу са чланом 44. став 2. Конвенције, преостали дуг који дугује подносиоци представке према пресуди од 5. септембра 1994. године, која је постала правоснажна 1. септембра 1995. године, умањен за износе који су можда већ исплаћени на основу наведене пресуде;
  - (б) да Тужена држава треба да исплати подносиоци представке, у истом периоду, 2.500 евра (две хиљаде пет стотина евра) на име нематеријалне штете, трошкова, заједно са порезом који се може платити на овај износ, који ће се претворити у валуту Тужене државе према курсу важећем на дан исплате;
  - (в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке у законском периоду уз додатак од три процентна поена;
5. *Одбија* преостали део захтева подносиоцике представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 14. октобра 2014. године, у складу са правилом 77 ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Marialena Tsirli
Заменик секретара

Josep Casadevall
Председник